

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
Уманського НУС

І.І. Мостов'як

23 » серпень 2017 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту з української мови та літератури
для вступників на основі повної загальної середньої освіти

Голова предметної екзаменаційної комісії

(підпис)

С.П. Каричковська

(ПІБ)

Умань – 2017

Програма вступного іспиту з української мови та літератури для вступників на основі повної загальної середньої освіти містить детальні методичні вказівки щодо складання письмового тестового іспиту. У програмі окреслено вимоги до знань та умінь вступників з української мови та літератури, розписано критерії оцінювання знань, умінь і навичок вступників, запропоновано зразок тестового білета для вступного іспиту.

Схвалено вченою радою факультету менеджменту (протокол № 6 від 22 лютого 2017 р.).

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту (протокол № 6 від 21 лютого 2017 р.).

ВСТУП

Відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2017 році (затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1236 від 13 жовтня 2016 року) спеціальні умови щодо участі у конкурсному відборі при вступі для здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти мають:

- особи, яких законом визнано учасниками бойових дій та які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, у тому числі ті, які проходять військову службу (крім військовослужбовців строкової служби) в порядку, визначеному відповідними положеннями про проходження військової служби громадянами України;
- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа;
- особи, у яких є захворювання, зазначені у Переліку захворювань, що можуть бути перешкодою для проходження громадянами зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 25 лютого 2008 року № 124/95, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 07 березня 2008 року за № 189/14880;
- особи, звільнені з військової служби (у тому числі демобілізовані) після 30 листопада 2016 року.

Зазначені особи мають право на участь у конкурсному відборі тільки за результатами вступних іспитів або зовнішнього незалежного оцінювання 2016 або 2017 року.

Вступні іспити для вступників на основі повної загальної середньої освіти проводяться за програмами зовнішнього незалежного оцінювання осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти. Вступний іспит з української мови та літератури має на меті з'ясувати рівень теоретичної підготовки, сформованості орфографічних та пунктуаційних умінь і навичок кожного абітурієнта.

Зміст тестових завдань, включених до білетів, відповідає вимогам, що передбачені програмам з української мови та літератури для загальноосвітніх шкіл.

Засобами письмового тестування перевіряються такі знання абітурієнтів з української мови та літератури:

- що таке мова, її функції, роль мови у формуванні і самовираженні особистості;
- що вивчають основні розділи науки про мову;
- основні орфоепічні, орфографічні, пунктуаційні правила;
- морфологічні ознаки та синтаксичну роль частин мови;

- загальні відомості про просте речення, однорідні члени речення, прямумову;
- основні поняття мовлення і спілкування;
- норми українського мовленнєвого етикету;
- основні етапи розвитку української літератури, найважливіші факти літературного процесу;
- світове значення українського красного письменництва;
- найважливіші біографічні відомості про письменників;
- типове (конкретно–історичне) та загальнолюдське значення головних діючих осіб вивчених творів;
- художній образ, літературний характер, літературний тип, індивідуальний стиль письменника; літературні роди та їх основні жанри.

та такі уміння абітурієнтів з української мови та літератури:

- самостійно здобувати знання, працювати з навчальною літературою;
- користуватись словниками різних типів;
- знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити і виправляти орфографічні помилки;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою вивчених правил;
- правильно вживати в мовленні речення, різні за будовою та метою висловлювання;
- створювати монологічні висловлювання різних типів, стилів, жанрів з урахуванням ситуації спілкування;
- дотримуватись норм українського мовлення;
- аналізувати твір з урахуванням його художньої, естетичної та ідейної цілісності та авторської позиції;
- користуватися довідниковими джерелами, зокрема літературними енциклопедіями та літературознавчими словниками.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки
<p>1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія</p>	<p>Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i>. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо,ьо</i>. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і діеприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови</p>	<p><i>Учасник (учасниця) ЗНО повинен (повинна) вміти:</i> Розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i>. Наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм. Розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила</p>
<p>2. Лексикологія. Фразеологія</p>	<p>Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми</p>	<p>Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні</p>
<p>3. Будова слова. Словотвір</p>	<p>Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова</p>	<p>Відділяти закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні</p>

<p>4. Морфологія 4.1. Іменник</p>	<p>Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах)</p>	<p>Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями</p>
<p>4.2. Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати прикметники; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; відмінювати прикметники; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових</p>
<p>4.3. Числівник</p>	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; добирати потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат</p>
<p>4.4. Займенник</p>	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні, правильно утворювати й писати неозначені й заперечні займенники</p>
<p>4.5. Дієслово</p>	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -</p>	<p>Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати часи й способи дієслів; використовувати один час і</p>

	<p><i>но, -то</i>). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i>.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>спосіб у значенні іншого; відрізнати правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів.</p> <p>Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізнати їх від дієприслівників), визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль; відрізнати правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні.</p> <p>Розпізнавати дієприслівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнати правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами</p>
4.6. Прислівник	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на <i>-о, -е</i>, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу</p>	<p>Розпізнавати прислівники, визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізнати правильні форми прислівників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні</p>
4.7. Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи</p>	<p>Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні.</p> <p>Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною</p>

	<p>сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток</p>	<p>роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні. Розпізнавати частки; правильно писати частки</p>
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення.	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення	Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці
5.2.3. Односкладні	Граматична основа односкладного	Розпізнавати типи

речення	речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)	односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляти розділові знаки, будувати схему такого речення
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні	Розпізнавати складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову,

	<p>слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них</p>	<p>зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, відображати її в схемі складнопідрядного речення; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні</p>
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	<p>Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.</p>	<p>Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них</p>
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	<p>Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому</p>	<p>Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них</p>
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	<p>Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом</p>	<p>Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом</p>
6. Стилїстика	<p>Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції</p>	<p>Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення</p>

7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення	мети спілкування Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично оцінювати прочитане. Аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів. Будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраномустилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. Уміти формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. Знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання
Українська література		
1. Усна народна творчість	Загальна характеристика Календарно – обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай.	Абітурієнт повинен уміти: Аналізувати літературний Твір чи його уривок. Розрізняти види і жанри Усної творчості. Розрізняти і називати різновиди календарно-Обрядових пісень. Аналізувати зміст, образи, Настрої суспільно-побутових і родинно-Побутових пісень. Визначати провідні мотиви Історичних пісень, Характеризувати образи героїв, їх – історичних осіб.

		Визначати тематику Й художні особливості балад і дум, пісень.
2. Давня українська література	«Повість минулих літ » (уривки про заснування Києва , Про помсту княгині Ольги, про Напад хозарів) «Слово про похід Ігорів » Григорій Сковорода . «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень».	Знати основні теоретико- Літературні поняття: художній образ, прототип; тема, ідея, мотив художнього твору; проблематика та конфлікт у художньому творі;сюжет і композиція літературного твору; позасюжетні елементи; Знати та вміти визначати в літературному творі тропи.
3. Література Кінця XVIII - початку ХХ ст.	Іван Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка». Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся» . Тарас Шевченко «До Основ'яненка», «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля), « І мертвим , і живим , і ненародженим...»», «Заповіт», «Мені Однаково ». Пантелеймон Куліш «Чорна рада». Марко Вовчок «Максим Гримач » Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» Панас Мирний « Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля» Іван Франко «Гімн», «Чого являєшся Мені у сні»,«Мойсей»	Знати основні теоретико- Літературні поняття: сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; епос, новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману; лірика, сонет, гімн, послання, поема, тематичні різновиди лірики; драма, комедія,трагікомедія, власне драма, містерія, драма-феєрія. Види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія.
4. Література ХХ ст.	Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків», «Intermezzo» Ольга Кобилянська «Земля» Леся Українка «Contra spem spero!», «Лісова пісня» Василь Стефаник «Камінний хрест » Микола Вороний «Блакитна Панна» Олександр Олесь «Чари ночі», «О Слово рідне! Орле скутий !..» Володимир Винниченко «Момент» Павло Тичина «О панно Інно», «Арфами, арфами...», «Ви знаєте, як липа шелестить...» Максим Рильський «Молюсь і вірю...» Микола Хвильовий «Я (Романтика)»	Визначати місце і роль Митця в літературному процесі. Знати основні теоретико- Літературні поняття: Український модернізм і Його особливості; Модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм; Знати основні теоретико- літературні поняття: поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, епіфора, паралелізм);

	<p>Юрій Яновський «Подвійне коло», «Шаланда в морі» Володимир Сосюра «Любіть Україну» Валер'ян Підмогильний «Місто» Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сом» Микола Куліш «Мина Мазайло» Богдан –Ігор Антонич «Різдво» Олександр Довженко «Україна в огні», «Зачарована Десна» Андрій Малишко «Пісня про рушник» Василь Симоненко «Лебеді материнства» Олесь Гончар «За мить щастя» Григір Тютюнник «Три зозулі з поклоном» Василь Стус «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О землі втрачена, явився!..» Іван Драч «Балада про соняшник» Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско », «Маруся Чурай»</p>	<p>риторичні звертання і запитання, алітерація, асонанс; різновиди роману (роман у новелах , роман у віршах); кіноповість; усмішка.</p>
<p>5. Творчість українських письменників - емігрантів</p>	<p>Іван Багряний «Тигролови» Євген Маланюк «Стилет чи стилос?»</p>	<p>Орієнтуватися в Основних тенденціях функціонування української літератури за кордоном і творчості українських письменників-емігрантів. Знати особливості пригодницького роману.</p>
<p>6. Сучасний літературний процес</p>	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «ЛуГоСад»). Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука. Утворення АУП (Асоціації українських письменників). Література елітарна і масова. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років , його риси. Сучасні часописи та альманахи</p>	<p>Орієнтуватися в Основних тенденціях Розвитку сучасної літератури; Знати літературні угруповання 80-90-х років, найвизначніших представників літератури. Визначати найхарактерніші Ознаки постмодернізму</p>

Структура тесту й формати завдань з української мови та літератури

1. Вступний іспит з української мови та літератури здійснюється в письмовій формі. Кожна особа, яка проходить тестування, отримує індивідуальний екзаменаційний комплект.
2. Частина 1 тесту містить завдання з української мови, частина 2 – завдання з української літератури.
3. До екзаменаційного тестового завдання вміщені завдання з вибором однієї правильної відповіді (складається з інструкції та кількох правильних варіантів відповідей, з яких потрібно вибрати один правильний).

Норма часу на виконання завдань вступного випробування встановлюється не більше 1 астрономічної години.

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок вступників на основі повної загальної середньої освіти з української мови та літератури

Основною формою перевірки знань, умінь та навичок вступників є виконання тестових завдань. До кожного тестового білету включено **40 завдань**.

Завдання 1–20 з української мови мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Кожна правильна відповідь оцінюється в 5 балів.

Завдання 21-40 з української літератури мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Кожна правильна відповідь оцінюється в 5 балів.

Таким чином, максимальна кількість балів за виконання тестових завдань – **200 балів**.

В конкурсі беруть участь вступники, які за результатами вступного іспиту отримали 100 і більше балів.

ЗРАЗОК ТЕСТОВОГО БІЛЕТА ДЛЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Українська мова

Оберіть правильний варіант відповіді (А, Б, В, Г) та поставте відповідну букву у графі «Відповідь»:

№ п/п	Тестове завдання з варіантами відповідей	Відповідь
1.	Літеру <i>И</i> треба писати в усіх словах рядка: А з...лений, заз...рнути, ш...рочінь Б кл...котати, ст...рати, м...нулий В н...зенько, тр...мтіти, кроп...ва Г прот...рати, к...шеня, виб...рати	
2.	Чергування приголосних відбувається в усіх наведених випадках, ОКРІМ А мішок – м..шечок Б лід – л..ду В слово – сл...вце Г пір'я – п..ро	
3.	Префікс <i>при-</i> треба писати в усіх словах рядка А пр...бляклий, пр...буття, пр...зирливий Б пр...прошувати, пр...хороший, пр...браний В пр...вабливо, пр...варений, пр...близний Г пр...болотний, пр...звисько, пр...трусити	
4.	Не мають закінчення обидва слова в ряду А запанібрата, змито Б ухвалено, збудований В сорок, по-полтавськи Г горілиць, плакучі	
5.	Позначте речення, у якому підкреслене слово вжито в переносному значенні: А До булави треба й <u>голови</u> (нар. творчість). Б Як <u>голова</u> сивіє, то чоловік мудріє (нар. творчість). В Хліб – усьому <u>голова</u> (нар. творчість). Г Скільки <u>голів</u> , стільки й умів (нар. творчість).	
6.	Лексичну помилку допущено в рядку А освітянська спільнота Б освітлювальний прилад В освітній заклад Г освічене перехрестя	
7.	Позначте рядок, у якому в усіх числівниках відмінюється тільки друга частина А триста, п'ятсот, шістсот, вісімсот Б двісті, шістдесят, сімсот, тридцять В п'ятдесят, шістдесят, сімдесят, вісімдесят	

	Г чотириста, дев'яносто, вісімдесят, сімсот	
8.	Іменником є слово, виділене в реченні А Bastіони були <i>оповиті</i> ніжно-голубим туманом. Б На світанку <i>подорожні</i> вирушили в далеку путь. В Із вершини пагорба мандрівники бачили <i>чарівні</i> долини. Г За далекими долинами здіймалися <i>рицарські</i> замки.	
9.	Позначте речення зі складеним дієслівним присудком А Я хочу вам про рідний край сказати (О.Олесь). Б Я берусь за важку роботу – виглядати синів (О. Сенатович). В Мені дальня зоря буде слати листи вересневими журавлями (М.Ільницький). Г Вже клен, що казку розказав бузкам, ліг тінню спати на телігу (Богдан Бора).	
10.	Грамаічно правильне речення утвориться, якщо до фрагмента « <i>Переглянувши фільм, ...</i> » додати А з радістю знову перечитується художній твір. Б проводиться обов'язковий аналіз гри акторів. В хлопці поділилися своїми враженнями з нами. Г він надзвичайно сподобався всім моїм друзям.	
11.	Продовжте речення: «Стилїстика – це ...». А ... розділ науки про мову, що вивчає речення, його будову та способи об'єднання слів у словосполучення і речення. Б ... словниковий склад мови. В ... розділ науки про мову, що вивчає слово як частину мови. Г ... вчення про функціонування і використання мови.	
12.	До якого стилю належить поданий текст? Гори навколо мовби висіли в повітрі, такі вони були прозорі й легкі в ці останні дні ясного гірського літа. Ліси наче світилися наскрізь. Контури кожного дерева, кожної скелі були напрочуд виразні, як у панорамі бінокля. Де-не-де по лісах прохоплювалось перше полум'я осіннього багрянцю, від якого вони ставали ще пишніші й барвистіші (О.Гончар). А публіцистичного Б наукового В художнього Г розмовного	
13.	М'який знак на місці пропуску пишеться в усіх словах рядка А нян...чити, кін...ський, приз...ба Б бад...орий, п'ятдесят..., мел...ник В різ...бяр, урал...ський, тр...ома Г уман...ський, прос...ба, т...мянний	

14.	<p>Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс</p> <p>А сліпучо/білий, вічно/юний, червоно/гарячий, ніжно/рожевий</p> <p>Б сніжно/білий, північно/східний, світло/голубий, мовно/літературний</p> <p>В гіркувато/солоний, хіміко/біологічний, суспільно/політичний, західно/український</p> <p>Г зовнішньо/торговий, військово/патріотичний, радіо/фізичний, густо/синій</p>	
15.	<p>Підкреслені літери позначають той самий звук у всіх словах рядка</p> <p>А будинок, бджола, Дніпро</p> <p>Б доріжка, миєшся, широкий</p> <p>В шістсот, Тбілісі, метелиця</p> <p>Г Великдень, аякже, ґрунт</p>	
16.	<p>Подвоєнні літери треба писати в усіх словах рядка</p> <p>А піч..ю, студен..ий, священ..е</p> <p>Б радіст..ю, нездолан..ий, зіл..я</p> <p>В зван..я, жовч..ю, довгождан..ий</p> <p>Г завдан..я, велич..ю, саран..о</p> <p>Д зроблен..ий, незабут..я, суд..ею</p>	
17.	<p>Позначте безсполучникове складне речення, між частинами якого слід поставити тире:</p> <p>А Переконатися пора зробивши зло не жди добра (Д.Білоус).</p> <p>Б Одним заспокоюю себе у мене ще все попереду (В. Канівець).</p> <p>В У товаристві лад усяк тому радіє (Л.Глібов).</p> <p>Г Добре сказано Сенекою жорстокість народжується з посередності й слабкості (Є Гуцало).</p>	
18.	<p>Позначте складносурядне речення, між частинами якого не треба ставити коми (розділові знаки пропущено)</p> <p>А Весна процвіте і наново криниця простеле барвінком круті береги (Л. Первомайський).</p> <p>Б Рясніє дощ і падає лункіше м'яких краплин розмірене биття (М. Бажан).</p> <p>В Знову яблуні буйно цвітуть і лунає знайомий мотив (М. Луків).</p> <p>Г Грім одгримів і солодкою милостю спокою віє од цвіту вишень і сирої землі (М. Рильський).</p>	
19.	<p>Замінити прикметник <i>цілий</i> займенником <i>увесь</i> (у потрібній формі) НЕ МОЖНА в реченні</p> <p>А Квитки на спектакль були куплені для цілої школи.</p> <p>Б На толоку традиційно збиралася ціла вулиця.</p> <p>В Цілий вік вона тужила за своїм утраченим коханням.</p>	

	Г Казан хоч і був цілий, але вже добре пощербився.	
20.	Запропонована в дужках конструкція є НЕПРАВИЛЬНОЮ в рядку А за місцем перебування (по місцю перебування) Б заходи щодо поліпшення (заходи для поліпшення) В усупереч постанові (незважаючи на постанову) Г берегти на всякий випадок (берегти про всякий випадок)	

Українська література

Оберіть правильний варіант відповіді (А, Б, В, Г) та поставте відповідну букву у графі «Відповідь»:

№ п/п	Тестове завдання з варіантами відповідей	Відповідь
1.	Т. Шевченко навчався А у Києво-Могилянській академії Б у Харківському університеті В у Московському університеті Г в Академії мистецтв (Петербург)	
2.	Вкажіть, що зумовлює загибель головної героїні у поемі Т. Шевченка «Катерина» А переступ «закону роду», одвічної моральної цінності Б страх перед гнівом батька В страх перед осудом односельців Г безвихідь через відсутність заробітку	
3.	Ольга Кобилянська активно розвивала в українській літературі тему А влади землі та її впливу на життя людей Б становище освіченої, культурної жінки в суспільстві В проблеми взаємин інтелігенції та селянства Г життя буковинських селян	
4.	Вкажіть, хто з відомих українських поетів «благословив» першу публікацію віршів В.Стуса А А. Малишко Б М. Рильський В П. Тичина Г Л. Костенко	
5.	До письменників «хрущовської відлиги» належать А Маркіян Шашкевич Б Богдан Лепкий В Пантелеймон Куліш Г Василь Симоненко	
6.	Прочитайте текст. Хто є автором цих рядків? Народе мій, коли тобі проститься Крик передсмертний і тяжка сльоза	

	<p>Розстріляних, замучених, загиблих По соловках, сибірах, магаданах? Державо напівсон ця, напівтьми, Ти крутишся у гадину, відколи Тобою неспокутий трусить гріх І докори сумління дух потворять. А Іван Драч Б Василь Стус В Тарас Шевченко Г Павло Грабовський</p>	
7.	<p>Прилинути чайкою на край світу, щоб витерти милому «кривавії його рани на дужжому його тілі », прагне А княгиня Ольга Б Маруся Богуславка В Либідь Г Ярославна</p>	
8.	<p>«Самобутній і глибоко національний твір, де стародавніх троянців і латинян переодягнуто в жупани й кобеняки українського козацтва XVIII століття», - написав А Іван Франко Б Григорій Сковорода В Іван Котляревський Г Пантелеймон Куліш</p>	
9.	<p>У повісті «Маруся» кохання з першого погляду Василя й Марусі є А розв'язкою Б експозицією В зав'язкою Г кульмінацією</p>	
10.	<p>Якову де Бальмену присвячено твір А «І мертвим, і живим, і ненародженим...» Б «Катерина» В «Гайдамаки» Г «Кавказ»</p>	
11.	<p>Життєпис злочинця, зображеного на широкому суспільному тлі, - такою є тема твору А «Кайдашева сім'я» Б «Тіні забутих предків» В «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Г «Мартин Боруля»</p>	
12.	<p><i>Як я люблю тебе без тями, Як мучусь довгими ночами І як літа вже за літами Свій біль, свій жаль, свої пісні У серці здавлюю на дні, - зізнається коханій ліричний герой твору</i></p>	

	<p>А Володимира Сосюри Б Івана Франка В Павла Тичини Г Миколи Вороного</p>	
13.	<p>Косач – це справжнє прізвище автора твору А «Intermezzo» Б «Чари ночі» В «Блакитна Панна» Г «Contra spem spero!»</p>	
14.	<p><i>«Він народився під такою зіркою, /що щось в душі двоїлося йому./ Від того кидавсь берега до того./ Любив достаток і любив пісні», -</i> сказано про А Семена Горбаня Б Івана Іскру В Грицька Бобренка Г Мартина Пушкаря</p>	
15.	<p>Життя українців Зеленого Клину змалював у своєму творі А Микола Куліш Б Григорій Тютюнник В Юрій Яновський Г Іван Багряний</p>	
16.	<p>Гра зі словом, образом, «чужим текстом», поєднання різнорідних і несумісних елементів, наскрізна іронічність – характерні риси А імпресіонізму Б експресіонізму В постмодернізму Г романтизму</p>	
17.	<p>Сатиричною повістю є твір А Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» Б Григорій Квітка-Основ'яненко «Конотопська відьма» В Іван Карпенко-Карий «Хазяїн» Г Юрій Яновський «Вершники»</p>	
18.	<p>У поемі «Мойсей» використано сюжет А біблійний Б давньоримський В давньоєгипетський Г шумерський</p>	
19.	<p><i>«Як треба рятувати Україну, байдуже мені і літа, й рани. Обновиться, яко орля, юність моя. На коня, на коня! Нічого гаятись!»</i> - заявляє герой твору А «Україна в огні» Б «Чорна рада» В «Максим Тримач» Г «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»</p>	

20.	Батьківщину, як і рідну матір, не обирають. Це провідна думка вірша А «Як добре те, що смерті не боюсь я» Б «Українське альфреско» В «Лебеді материнства» Г «Блакитна Панна»	
-----	--	--

Література для підготовки до вступного іспиту з української мови та літератури

Українська мова

Словники

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь : Перун, 2003, 2004, 2005.
2. Головащук С. І. Складні випадки наголошення / Словник-довідник. – К. : Либідь, 1995.
3. Головащук С. І. Словник-довідник з правопису та слововживання. – К. : Наукова думка, 1989.
4. Головащук С. І. Українське літературне слововживання / Словник-довідник. – К. : Наукова думка, 2004, 2005.
5. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови - К. : Рад. школа, 1986.
6. Жайворонюк В. В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. – К. : Наукова думка, 2004.
7. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. – К., 1988.
8. Короткий тлумачний словник української мови / За ред.. Д.Г.Гринчишина. – К., 1988.
9. Орфографічний словник української мови / Уклад: С. І. Головащук та ін. – К. : Довіра, 1994.
10. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин та ін. – К. : Знання, 2004.
11. Словник іншомовних слів / Укл. Л. О. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000.
12. Словник синонімів української мови: У 2 т. / А. А. Бурячок та ін. – К.: Наук. думка, 2001.
13. Словник труднощів української мови / За ред. С. Я. Єрмоленко. – К., 1989.
14. Паночко М. Словник-довідник вживання літери «г». – Львів, 1993.
15. Фразеологічний словник української мови : У 2 т. / Укл. В. М. Білоноженко. – К. : Наук. думка, 1993, 1998, 1999.

Посібники

1. Антисуржик / За заг. ред. О. Сербенської. – Львів, 1994.
2. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. – К. : Укр. книга, 1997.
3. Вихованець І. Р. Таїна слова. – К., 1990.
4. Заболотний В. В., Заболотний О. В. Українська мова. Зошит для оцінювання навчальних досягнень учнів. 5 клас, 6 клас. – К.: Навчальна книга, 2006.

5. Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова. Зошит для оцінювання навчальних досягнень учнів. 7 клас, 8 клас. – К. : Генеза, 2007, 2008.
6. Заболотний О. В. Українська мова : Навчальний посібник для старшокласників та абітурієнтів. – Біла Церква : Надтока, 2004.
7. Кисіль Г. Г., Дуфинський М. В. Культура сучасної української літературної мови. – К., 2005.
8. Коваль А. П. Слово про слово. – К., 1986.
9. Культура мови на щодень / За ред. С. Я. Єрмоленко. – К., 2000.
10. Культура української мови : Довідник / За ред. В. М. Русанівського. – К. : Либідь, 1990.
11. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика. – К., 1994.
12. Пономарів О. Д. Культура слова. Мовностилістичні поради : Навчальний посібник. – К., 1999.
13. Українська мова . Зовнішнє оцінювання : навчальний посібник з підготовки до зовнішнього оцінювання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. – К. : УЦОЯО, 2007, 2008, 2009, 2010.
14. Український правопис. – К. : Наук. думка, 1993, 1994, 2005.
15. Чак Є. Д. Складні випадки правопису та вживання слів. – К., 1989.
16. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 1997, 2005.

Українська література

1. Хропко П. П. Українська література. 10 клас. – К.: «Освіта», 1998, 2001.
2. Хропко П. П., Семенюк Г. Ф. Українська література (хрестоматія). 10 клас. – К. : «Освіта» , 1995, 2000 рр.
3. Мовчан Р. В. та ін. Українська література. 11 клас. – К. : «Перун», 1998, 1999.
4. Посібник- хрестоматія з української літератури. 10 клас. / За ред. Кононенка П. П. – К. : ЛДЛ, 1998.
5. Посібник-хрестоматія з української літератури. 11 клас. / За ред. Кононенка П. П. – К. : ЛДЛ, 1998 р.
6. Харахоріна Т. О., Ткачук Т. В., Адаменко В. С. Українська література (хрестоматія), 10 клас. – К.: БАО, 2000 р.
7. Харахоріна Т.О., Ткачук Т.В., Адаменко В.С. Українська література (хрестоматія). 11 клас. – К.: БАО, 2000.
8. Українська література (хрестоматія). 11 клас. / За ред. Воловця Л. І. – К. : СВІТ 1995.
9. Уліщенко А. Б., Уліщенко В. В. Українська література (хрестоматія), 11 клас. – К. : Торгсінг, 2000.